

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
KANTONALNO TUŽILAŠTVO
UNSKO-SANSKOG KANTONA
BIHAĆ

Broj: A-916/18

Bihać, 21.11.2018. godine

P R A V I L N I K
O NAČINU PRUŽANJA PODRŠKE I POSTUPANJA PREMA
SVJEDOCIMA, DJECI I MALOLJETNICIMA
U KRIVIČNOM POSTUPKU
KANTONALNOG TUŽILAŠTVA UNSKO-SANSKOG KANTONA

Na osnovu člana 21. i člana 30. stav 1) Zakona o Kantonalnom tužilaštvu Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona”, broj 11/03 i 10/15) i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Kantonalnog tužilaštva Unsko-sanskog kantona broj: 54/18 od 14.06.2018. godine, a u vezi s članom 100. tačka 4. Zakona o krivičnom postupku („Službene novine Federacije BiH”, broj: 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 09/09, 12/10, 08/13, 59/14), člana 12. tačka h), člana 22., stav 2. i 5. i člana 187. Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku („Službene novine Federacije BiH”, broj: 7/14.) i člana 7. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka („Službene novine Federacije BiH”, broj 36/03), uz odobrenje Kolegija tužilaca Kantonalnog tužilaštva Unsko-sanskog kantona od 13.11.2018. godine, glavna kantonalna tužiteljica, *donosi:*

P R A V I L N I K
O NAČINU PRUŽANJA PSIHOLOŠKE PODRŠKE I POSTUPANJA PREMA
SVJEDOCIMA, DJECI I MALOLJETNICIMA
U KRIVIČNOM POSTUPKU
KANTONALNOG TUŽILAŠTVA UNSKO-SANSKOG KANTONA

1. OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o načinu pružanja psihološke podrške i postupanja prema svjedocima, djeci i maloljetnicima u krivičnom postupku Kantonalnog tužilaštva Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se posebna pravila o postupanju, načinu pružanja psihološke procjene i podrške prema punoljetnim osobama koje su oštećeni ili svjedoci krivičnih djela propisanih Zakonom o krivičnom postupku Federacije BiH i Zakonom o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka, djeci i maloljetnicima koji su u sukobu sa zakonom, te mlađim punoljetnim osobama, djeci koja su žrtve ili svjedoci i njihovim porodicama prema kojima su tužilaštva i ovlaštene službene osobe na prostoru Unsko-sanskog kantona kako je to propisano Zakonom o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

Član 2.
(Osnovni pojmovi)

Osnovni pojmovi koji se spominju u Pravilniku dio su gore navedenih Zakona, a to su:

- (1) „Svjedok pod prijetnjom” u smislu Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka je onaj svjedok čija je lična sigurnost ili sigurnost njegove porodice dovedena u opasnost zbog njegovog učešća u postupku kao rezultat prijetnji, zastrašivanja ili sličnih radnji koje su vezane za njegovo svjedočenje.
- (2) „Ugroženi svjedok” u smislu Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka je onaj svjedok koji je ozbiljno fizički ili psihički traumatizovan okolnostima pod kojima je izvršeno krivično djelo ili koji pati od ozbiljnih psihičkih poremećaja koji ga čine izuzetno osjetljivim, odnosno dijete i maloljetnik.
- (3) „Zaštićeni svjedok” u smislu Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka je onaj svjedok koji se salušava prema odredbama člana od 15. do 24. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka.
- (4) „Maloljetnik” u smislu Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku je dijete ili mlada osoba sa kojom se prema važećim pravnim sistemima, shodno učinjenom djelu, može postupati na način koji se razlikuje od načina postupanja sa odraslim osobama.
- (5) „Maloljetni učinilac krivičnog djela, maloljetnik u sukobu sa zakonom i maloljetni prijestupnik” u smislu Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku su izrazi koji se odnose na maloljetnika, bez obzira na to da li je on osumnjičen, optužen ili osuđen za krivično djelo.
- (6) „Stručni savjetnici” suda i tužilaštva su socijalni pedagozi - defektolozi, socijalni radnici, pedagozi i psiholozi koji imaju aktivnu ulogu u predmetima maloljetničkog prijestupništva: daju stručno mišljenje, prikupljaju potrebne podatke, vode evidencije i obavljaju druge poslove po nalogu tužioca ili sudije.
- (7) „Stručni saradnik za podršku svjedocima” u smislu Pravilnika o sistemu za automatsko upravljanje predmetima u tužilaštvima (TCMS) pruža psihološku, socijalnu ili logističku podršku i pomoć svjedocima na osnovu pismene naredbe postupajućeg tužioca.
- (8) „Posebna pravila” u smislu Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku odnose se na uređenje sistema maloljetničkog pravosuđa koji čine brojne komponente: osobe koje su u njega uključene, način na koji rade, procedure, objekti itd. Aspekti provođenja maloljetničkog pravosuđa odnose se na način na koji ovlaštena službena osoba djecu lišava slobode, kako se djeca ispituju, način postupanja tužioca, sudije i branitelja, način na koji sudije donose i izriču sankcije i druge mjere, način na koji osoblje u institucijama provodi tretman, smještaj, obrazovanje, rekreativne i sigurnosne uvjete u institucijama, kao i programe rehabilitacije i reintegracije.
- (9) „Psihološka, socijalna i stručna pomoć” u smislu Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka BiH podrazumijeva uključivanje i pružanje organa nadležnog za pitanja socijalnog staranja o uključenju ugroženog svjedoka u postupak (uz njegovu prethodnu saglasnost) i psihološku potporu svjedoku, uključujući prisustvo odgovarajućih stručnih osoba prilikom ispitivanja ili saslušanja.

Član 3.
(Cilj Pravilnika)

Pravilnik za cilj ima da obezbijedi odgovarajuću psihološku procjenu, podršku i pomoć ranoljeđenim osobama, djeci i maloljetnicima svjedocima i oštećenima krivičnim djelom, od momenta prijave krivičnog djela, tokom provođenja istrage, a po procjeni nadležnog tužioca i u drugim fazama krivičnog postupka, te da se pružanjem profesionalnih usluga izbjegne mogućnost da davanje iskaza izazove dodatne negativne posljedice, novu traumu ili patnju svjedocima, kao i da definiira način procjene ličnih karakteristika, sredine, prilika maloljetnika i srazmjernosti ovih karakteristika sa težinom učinjenog krivičnog djela, uvažavanjem prava osobe oštećene krivičnim djelom u postupku, u postupcima prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela, ali i u drugim slučajevima po nalogu tužioca.

Član 4.
(Principi podrške svjedocima)

Mjere podrške se osmišljavaju i provode tako da:

- a. moraju biti neophodne, srazmjerne i u skladu s individualnim potrebama svjedoka;
- b. mogu se sastojati od jedne ili više mjera u isto vrijeme;
- c. moraju biti provođene uz saglasnost svjedoka uz poštivanje sljedećih prava svjedoka:
  - da bude poučen o istražnim postupcima i mogućim mjerama zaštite,
  - na psihološku i socijalnu podršku,
  - na zaštitu privatnosti,
  - na stručnu pomoć.

Član 5.
(Pristup podršci)

U saradnji sa drugim institucijama, organima i organizacijama Tužilaštvo će osigurati podršku svim svjedocima za koje se ukaže potreba, od momenta prijave krivičnog djela, tokom provođenja istrage, a po procjeni nadležnog tužioca i u drugim fazama krivičnog postupka, a naročito prema:

- a. djeci i maloljetnicima oštećenim krivičnim djelima iz člana 185. Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku,
- b. svjedocima pod prijetnjom, ugroženim i zaštićenim svjedocima u skladu sa Zakonom o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka BiH.

Član 6.

(Prava i dužnosti tužioca)

(1) Tužilac može na osnovu vlastite procjene ili na osnovu zahtjeva stručnog savjetnika-psihologa angažirati stručnog savjetnika-psihologa radi sačinjavanja preliminarne procjene o potrebama svjedoka i pružanja podrške svjedocima.

(2) Nakon odluke o angažiranju stručnog savjetnika-psihologa, tužilac usmenom naredbom angažira stručnog savjetnika-psihologa radi pružanja podrške svjedocima.

Član 7.

(Prava i dužnosti stručnog savjetnika - psihologa)

(1) Po naredbi tužioca stručni savjetnik-psiholog se uključuje u postupak pružanja podrške svjedocima na način da:

- a) vrši preliminarnu psihološku procjenu i procjenu stanja i potreba svjedoka, prikuplja informacije o svjedocima i preduzima neophodne mjere u skladu s njihovim potrebama,
- b) pruža podršku svjedocima u toku istrage u krivičnim postupcima,
- c) obavlja psihološko savjetovanje za ugrožene svjedoke (djecu, svjedoke s fizičkim i psihičkim poteškoćama, žrtve mučenja, itd.) u toku istrage u krivičnim postupcima,
- c) prisustvuje istražnim radnjama,
- e) stručnim mišljenjem pomaže tužiocu pri donošenju odluka koje se odnose na maloljetne počiniocima krivičnih djela,
- f) uspostavlja kontakt s relevantnim organizacijama i institucijama u Bosni i Hercegovini s ciljem pružanja pomoći svjedocima,
- g) uspostavlja i vodi evidenciju o svjedocima kojima je pružena podrška,
- h) dostavlja pismeno mišljenje tužiocu o potrebama i stanju svjedoka.

(2) Stručni savjetnik-psiholog se ne može saslušati u svojstvu svjedoka u tužilaštvu ili suču u konkretnom predmetu po pitanju rada sa svjedocima na osnovu člana 96. Zakona u krivičnom postupku.

2. POSTUPAK PRUŽANJA PODRŠKE SVJEDOCIMA

Član 8.

(Procjena potreba svjedoka)

(1) Stručni savjetnik-psiholog vrši preliminarnu procjenu psiholoških, zdravstvenih, socijalnih i logističkih potreba svjedoka za vrijeme trajanja istražnog postupka (u daljem tekstu: procjena).

(2) S ciljem sačinjavanja procjene stručni savjetnik-psiholog dužan je obezbijediti tačne informacije svjedocima u vezi sa njihovim učešćem u postupku kao i identificirati i, gdje je moguće, otkloniti psihološke prepreke za davanje iskaza.

(3) Procjena se unosi u obrazac za procjenu potreba svjedoka.

Član 9.

(Kontaktiranje svjedoka)

(1) Prvi kontakt sa svjedocima ostvaruje se putem telefonskog razgovora ili neposredno sa svjedokom nakon što se stručnom savjetniku-psihologu dostavi dnevna naredba tužioca putem Sistema za automatsko upravljanje predmetima u tužilaštvima (TCMS), usmeni ili pisani prijedlog tužioca ili zahtjev svjedoka.

(2) Prvi kontakt ima za cilj sačinjavanje preliminirane procjene, te poduzimanje mjera u skladu sa identificiranim potrebama.

(3) Prikupljene informacije o svjedoku unose se u konačno mišljenje stručnog savjetnika-psihologa.

(4) Stručni savjetnik u pisanoj formi, na zahtjev tužioca, dostavlja tužiocu stručno mišljenje koje sadrži:

- a. psihološku procjenu,
- b. podatke o zdravstvenom stanju,
- c. socijalnim prilikama,
- d. prijedlog mjera podrške i
- e. druge relevantne podatke od važnosti za svjedočenje.

Član 10.

(Neposredan kontakt sa svjedokom)

U neposrednom kontaktu stručni savjetnik-psiholog se sastaje sa svjedokom sam, sa tužiocem ili sa ovlaštenim službenim licem u prostorijama tužilaštva, policije ili na terenu.

Član 11.

(Službena zabilješka o kontaktima)

(1) O svim telefonskim razgovorima i susretima sa svjedokom stručni savjetnik pravi službenu zabilješku koju, na zahtjev, dostavlja tužiocu.

(2) U službenoj zabilješci stručni savjetnik konstatira da je svjedok dao saglasnost za pružanje podrške.

Član 12.

(Kontakt informacije o stručnom savjetniku-psihologu)

(1) Svjedocima koje kontaktira stručni savjetnik-psiholog daje se službeni broj telefona stručnog savjetnika-psihologa.

(2) Svjedocima koji ne budu kontaktirani od strane stručnog savjetnika – psihologa uz poziv za davanje iskaza, po prethodnoj procjeni tužioca ili ovlaštenog službenog lica dostavlja se informativno pismo-obavijest za svjedoka (u daljem tekstu: informativno pismo)

Član 13.

(Prijem svjedoka)

(1) Prema uputama tužioca, stručni savjetnik-psiholog po potrebi vrši prijem svjedoka i obavlja individualni razgovor s njim, nakon čega ga prati u ured tužioca.

(2) Postupak iz stava (1) ovog člana, pogotovo kod osobe sa kojom stručni savjetnik nije prethodno kontaktirao, odnosno kod osobe koja je nakon telefonskog razgovora procijenjena kao osjetljiva ili nestabilna, bi trebao imati opuštajući efekat za svjedoka.

Član 14.

(Prisustvo stručnog savjetnika-psihologa davanju iskaza)

(1) Stručni savjetnik-psiholog može biti prisutan pri samom davanju iskaza svjedoka s ciljem prepoznavanja i uklanjanja psiholoških prepreka izazvanih davanjem iskaza.

(2) Saslušanje djeteta ili maloljetnika se, po pravilu, obavlja uz pomoć stručnog savjetnika – psihologa, a u slučaju spriječenosti, uz pomoć pedagoga, psihologa ili druge stručne osobe radležnog centra za socijalni rad.

Član 15.

(Intervencije u ime svjedoka)

Stručni savjetnik-psiholog može u ime svjedoka tražiti pauzu, te predložiti odgađanje davanja iskaza ukoliko je svjedoku potrebna dodatna podrška.

Član 16.

(Nastavak pružanja podrške)

(1) Stručni savjetnik-psiholog može nakon davanja iskaza u tužilaštvu ili policiji kontaktirati svjedoka da bi razgovarao o uticaju davanja iskaza na njegovo stanje i kvalitet života kako bi procijenio da li je daljnja podrška neophodna.

(2) Stručni savjetnik-psiholog može dati preporuku svjedoku da se radi određenih

psihičkih tegoba obrati nadležnim službama (centri za mentalno zdravlje, centri za socijalni rad, psihijatrijske klinike i drugim organizacijama koje pružaju takve vrste usluga).

Član 17.

(Kontakt sa svjedokom nakon potvrđivanja optužnice)

Stručni savjetnik-psiholog nakon potvrđivanja optužnice kontaktira svjedoka kada je naknadno potrebno prikupiti dodatne informacije ili materijale ili izvršiti pripremu za svjedočenje od strane postupajućeg tužioca, koja iziskuje prisustvo stručnog savjetnika-psihologa.

3. POSTUPAK SA DJECOM I MALOLJETNICIMA

Član 18.

(Prikupljanje informacija o maloljetniku i davanje mišljenja)

(1) Stručni savjetnik-psiholog u radu sa djecom i maloljetnicima može u toku pripremnog postupka prikupljati podatke koji se tiču ličnosti maloljetnika.

(2) Stručni savjetnik-psiholog u radu sa djecom i maloljetnicima prikuplja podatke i daje mišljenje tužiocu za donošenje odluke o cjelishodnosti pokretanja postupka.

(3) Stručni savjetnik-psiholog u radu sa djecom i maloljetnicima prikuplja podatke i daje mišljenje koji se odnosi na primjenu odgojnih preporuka.

(4) Stručni savjetnik-psiholog u radu sa djecom i maloljetnicima daje mišljenje o potrebi poduzimanja mjera smještaja maloljetnika u prihvatilište i poduzimanja mjera za osiguranje prisustva maloljetnika tokom postupka.

(5) Stručni savjetnik-psiholog u radu sa djecom i maloljetnicima, na zahtjev tužioca za maloljetnike, obilazi pritvorena maloljetna lica i podnosi izvještaj tužiocu.

(6) Stručni savjetnik-psiholog u radu sa djecom i maloljetnicima daje mišljenje o opravdanosti primjene konkretnih odgojnih preporuka, odgojnih mjera i mjera bezbjednosti i njihovoj zamjeni drugim mjerama ili obustavi postupka.

Član 19.

(Prisustvovanje istražnim radnjama sa maloljetnicima)

Tužilac u toku pripremnog postupka može odlučiti da stručni savjetnik-psiholog prisustvuje radnjama koje se preduzimaju u prisutnosti maloljetnog učinioca krivičnog djela, a naročito tokom njegovog ispitivanja.

Član 20.

(Kontaktiranje maloljetnih svjedoka)

(1) Stručni savjetnik-psiholog kontakt sa maloljetnim svjedocima, uključujući i žrtve krivičnih djela, ostvaruje preko ovlaštenog službenog lica, roditelja, staratelja ili nadležnih organa starateljstva.

(2) Stručni savjetnik-psiholog individualni razgovor sa maloljetnim svjedokom, osim u prostorijama tužilaštva ili policije, može organizirati i na terenu (u kući maloljetnog lica ili u drugom prostoru) procjenjujući najbolji interes djeteta.

Član 21.

(Organizacija dolaska svjedoka)

(1) Stručni savjetnik-psiholog, kad god je to moguće, organizira dolazak svjedoka maloljetnika u zgradu tužilaštva ili policije prije zakazanog termina davanja iskaza, kako bi svjedok ostvario neposredni kontakt s njim.

(2) Postupak iz stava (1) ovog člana ima za cilj efikasniju psihološku procjenu i procjenu potreba maloljetnog svjedoka, upoznavanje svjedoka sa načinom davanja iskaza, procedurama i drugim radnjama koje mogu olakšati sam čin svjedočenja i preveniranje negativne posljedice s obzirom na psihofizički razvoj ove kategorije svjedoka.

(3) Isplaćivanje putnih troškova maloljetnom svjedoku i njegovoj pratnji je obavezno.

Član 22.

(Psihološka procjena maloljetnih svjedoka)

Stručni savjetnik-psiholog je dužan u skladu s pravilima struke napraviti psihološku procjenu djeteta ili maloljetnika, a u cilju:

- procjene sposobnosti djeteta za svjedočenje,
- planiranja podrške,
- pomaganja tužiocu za formuliranje pitanja, kako bi se adekvatno saslušao maloljetnik u skladu s njegovim uzrastom i individualnim kompetencijama, a sve u najboljem interesu djeteta.

Član 23.

(Saslušanje maloljetnih svjedoka)

Saslušanje djeteta ili maloljetnika oštećenog krivičnim djelom iz člana 187. Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u pravilu se obavlja uz pomoć stručnog savjetnika-psihologa.

4. UREDSKO POSLOVANJE

Član 24.

(Odlaganje pismena)

(1) Službene zabilješke i stručna mišljenja koja u postupku pružanja podrške svjedocima sačinju stručni savjetnik-psiholog odlažu se u spis predmeta za koji je zadužen tužilac.

(2) Psihološki instrumentarij, te druge metode procjene kojim se koristio stručni savjetnik-psiholog u skladu sa profesionalnim i etičkim pravilima struke, odlažu se u psihološki dosje stručnog savjetnik-psihologa.

Član 25.

(Evidencija o svjedocima)

Stručni savjetnik-psiholog prije odlaganja pismena iz člana 21. Pravilnika evidentira potrebne podatke u Evidenciju o svjedocima.

Član 26.

(Dodaci Pravilniku)

Sastavni dio ovog Pravilnika čini informativno pismo/obavijest za svjedoka.
(Dodatak 1)

Član 27.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom odobrenja od strane Kolegija Kantonalnog tužilaštva Unsko-sanskog kantona.

GLAVNA KANTONALNA TUŽITELJICA

Fadila Amidžić

Dodatak 1

Informativno pismo za svjedoke

Poštovani,

Ovim putem Vas obavještavamo da pri Kantonalnom tužilaštvu Unsko-sanskog kantona u Bihaću djeluje kancelarija stručnog savjetnika-psihologa koji Vama kao svjedoku stoji na usluzi.

Uloga stručnog savjetnika-psihologa je da pruži psihološku, administrativnu i drugu vrstu podrške licima koja se pojavljuju u svojstvu svjedoka u istražnom postupku pri Kantonalnom tužilaštvu Unsko-sanskog kantona.

Svjesni smo da pozivanje osobe u svojstvu svjedoka od strane tužioca, može predstavljati stresnu situaciju i da se kod pojedinih osoba mogu pojaviti popratne reakcije uznemirenosti ili zbunjenosti. Upravo je jedan od zadataka stručnog savjetnika-psihologa da prepozna i otkloni, gdje je moguće, psihološke prepreke kod onih lica koji se u postupku pojavljuju u svojstvu svjedoka.

Svi svjedoci koji su pozvani na saslušanje od strane tužioca imaju ravnopravan pristup u slugama stručnog savjetnika-psihologa.

Stručnog savjetnika-psihologa možete kontaktirati na broj telefona

037/222-252, lokal 114

ili putem e-mail adrese

alma.kovacic@pravosudje.ba

Molimo Vas, kontaktirajte nas za sve neophodne informacije i obavještenja.